

ІНТЕГРОВАНА МАЙСТЕРНЯ МУЗИКИ І СЛОВА
«ЛИШЕ ПОЕЗІЯ І МУЗИКА ТАК ВОЗВЕЛИЧУЮТЬ ЛЮБОВ...»
ДЛЯ УЧНІВ ДЕВ'ЯТИХ КЛАСІВ

ТЕМА .

Лише поезія і музика так возвеличує любов

МЕТА:

- розвивати образне мислення, творчі здібності учнів засобами мистецтва слова і музики;
- формувати в старшокласників естетичне ставлення до дійсності, культуру мовлення, почуттів, культуру міжособистісних відносин, вміння практично реалізовувати свій творчий потенціал, сценічну культуру;
- збагатити і розширити емоційно-естетичний досвід дітей;
- розвивати навички виразного читання, ведення діалогу, театралізації, стилізації;
- виховувати любов до краси, прагнення творити її, бажання жити цікаво, творчо.

ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ.

Інтегрована творча майстерня музики і слова

ЗАСОБИ :

Фонозаписи (див. диск «Презентації»), мультимедійна презентація *«Кароліна Вітгенштейн – польська муза Ференца Ліста»* (див. диск «Презентації до уроків»), уривки з творів Лесі Українки, В.Шекспіра, мультимедійні засоби

ІНТЕГРАЦІЯ:

Українська література , англійська література, музика

ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ

Демонстрація відеоролика «Золотий саксофон. Капли любви»

(Далі див. папку «Презентація»//Музика до сценарію//Відеофайл «Золотий саксофон. Капли любви»)

Біля сцени на підвищення сідає саксофоніст або флейтист і виконує гарну мелодію, яка поступово затихає...

Чути шум джерельної води і спів лісових птахів.

(Звучить фонозапис «Звуки природи»)

На сцену виходить Аполлон, увінчаний лавровим вінком, і його супутниці – прекрасні Музи

- Калліопа – муза епічної поезії (із сувоям «папірусу» у руках і пером);
- Евтерпа – муза лірики (з флейтою у руках);
- Ерато – муза пісень про кохання;
- Мельпомена – муза трагедії (з трагічною маскою в руках);
- Талія – муза комедії (з вінком винограду, в театральній мантиї, з комічною маскою);
- Терпсіхора – муза танців (з вінком на голові);
- Кліо – муза історії;
- Уранія – муза астрономії (із зоряною картою в руках);
- Полігімнія – муза священних гімнів, красномовства і пантоміми.

Одні з них проходять сценою, інші – спілкуються з Аполлоном

ГОЛОС 1 *(за сценою)*

Коли там, на схилах лісистого Гелікону, біля чистих вод Кастальського джерела натхнення, на високому Парнасі з'являється Аполлон з дев'ятьма юними прекрасними музами, тоді все замовкає на Олімпі.

ГОЛОС 2 *(за сценою)*

Забуває Арес про гук кривавих битв, не блискає блискавиця в руках хмарогонця Зевса, боги припиняють чвари.

ГОЛОС 1 *(за сценою)*

Мир і тиша настають на Олімпі, бо, наділені потоками золотого внутрішнього світла, виходять вони – дивовижної краси Музи, сповіщаючи про єднання слова, музики і танцю...

Музи виконують танець, прикрашаючи все довкола квітами.

ТАНЕЦЬ «КВІТИ ЛЮБОВІ» *(демонстрація слайдів мультимедійної презентації)*

У глибині сцени з'являється **ПОЕТ**, якого Музи підводять до столу, і лише потім залишають сцену

(стіл – збоку перед сценою біля фортепіано, на столі – перо, чорнильниця, аркуші паперу).

Поет сідає за стіл

Діалог-інсценізація «МУЗИНІ ХИМЕРИ»

ПОЕТ

(сидить за столом, крутить в руках перо, думає, береться писати, але думка не йде, важко зітхаючи, звертається до музи)

Ой музо-чарівнице,
ти, вірна помічнице,
прилинь до мене з неба!

МУЗА

(несподівано з'являється, але по голосу чути, що вона чимось незадоволена)

Чого тобі ще треба?

ПОЕТ

Ох люба, не питай...
От працювати мушу,
щоб підживити душу,
на вбраннячко дружині,
на забавки дитині,
собі ж хоч би на хліб...

МУЗА

(понура)

Мені ж на що?

ПОЕТ

Не химеруй, кохана,
бо мусимо до рана
списати сей папір.

МУЗА

Ти, наче землемір,
призначуєш границі
для «музи-чарівниці»...

ПОЕТ

(радісно)

Тісні тобі границі?

МУЗА

(стиняє його)

Дозволь тебе спитати:
Який «сюжет» у нас?

ПОЕТ

(не зважає на іронію в питанні Музи. Заклопотано)

Тобі се ліпше знати...

МУЗА

Ах, так? Се кепська справа.

ПОЕТ

Не будь така лукава!
Ні, музо, будь гречненька,
дотепна, чепурненька,
а про сюжет дарма,
не треба нам ярма!
Нам треба лиш настрою,
ми очаруєм грою

відтінків, барв і слів.

МУЗА

Так всякий би волів!

ПОЕТ

Нам треба трохи злості,
і ніжності, і млості,
жорстокості, й любові,
і сміху, й сліз, і крові,
І святості, й...

МУЗА

(сердито)

Гороху і капусти!
А ще чого? Скажи!

ПОЕТ

Єдина, поможи.

(Складає благально руки, муза обертається до нього плечима. Поет починає гніватись)

Та доки ще благати?
Ти мусиш помагати!
Се слово тямиш – «мус»?

МУЗА

(байдужо)

Нічого я не мушу
і пальцем, знай, не рушу.
Не я тобі служу,
а ти мій раб, ще й вірний,
ти мусиш бути покірний

всьому, що накажу.

Звелю писати оди ...

ПОЕТ

(роздратовано перебиває)

Сто літ як вийшли з моди!

(Ущипливо)

Осмільюсь довести –

тепер не в моді й ти.

Якби дізнались друзі,

що я молюся музі,

то був би й сміх і жаль,

попав би я в шпиталь,

неначе божевільний ...

МУЗА

(ображена)

Прощай. Тепер ти вільний.

Живи собі по моді!

(Зникає.)

ПОЕТ

(Хапає перо і пише, що тільки на думку спадає, але спадає таки небагато...З тяжкою бідною записує половину потрібного числа аркушів, зітхає ще важче, ніж перед початком роботи.)

Нехай вже завтра докінчу ...

Чи ще багато – полічу ...

(Лічить листки.)

(Задумується глибше.)

Чого се на душі, мов гніт?
Так якось... мов оскома...
Чому мій вірш не радує мене
Відтінків грою?

Ет, просто перевтома!
Ще й сам собі я заважав,
чогось у думці розважав
про речі давнії, забуті,
хто зна коли й від кого чуті,
і так мене кортіло
їм дати душу й тіло.
Але даремна та жага,
ніхто ж не дасть мені й шага
за ті немодні мрії.

(З болем.) Та ж гарні тії мрії!

МУЗА

(некликана з'являється і ніжно обіймає поета)

Я тут! хоч я не в моді, та ...

ПОЕТ

Без тебе жити годі!!!

Взявшись за руки, відходять вглиб сцени, продовжуючи спілкуватись.

Звучить фонозапис «Музика для душі, Доріжка б».

З різних кінців сцени виходять ЮНАКИ - «МОЛОДОМУЗІВЦІ»

ЮНАК 1

Моя ти, Музо, – кликав я тебе –

Ти помічник в моєму віршуванні;
Чуже перо наслідує мене,
З тобою вірші їх у почитанні.

ЮНАК 2

So oft have I invoked thee for my Muse
And found such fair assistance in my verse
As every alien pen hath got my use
And under thee their poesy disperse.

Thine eyes that taught the dumb on high to sing
And heavy ignorance aloft to fly
Have added feathers to the learned's wing
And given grace a double majesty.

ЮНАК 3

Yet be most proud of that which I compile,
Whose influence is thine and born of thee:
In others' works thou dost but mend the style,
And arts with thy sweet graces graced be;

But thou art all my art and dost advance
As high as learning my rude ignorance.

Звучить фонозапис «Лара Фабіан. Je-t`Aime»

АПОЛЛОН залишається з боку сцени, а МУЗИ одна за одною, кружляючи в танці, обходять юнаків.

МУЗА 1

Я буду приходити до тебе,

МУЗА 2

як радість,

МУЗА 3

як сон,

МУЗА 4

як казка...

МУЗА 5.

Я падатиму біля твого дому тихим зорепадом,

МУЗА 6

я буду твоєю піснею, замріяною і ніжною, як журавлина осінь

МУЗА 7

весняно-ніжною гілкою яблуні я стукатиму у твоє вікно,

МУЗА 8

а коли закрутить хуртовина, я білими сніжинками, тихо-тихо спадатиму тобі на груди і буду слухати, як б'ється твоє серце ...

МУЗА 9 і буду співати тобі ту дивну пісню про любов

Пам'ятаєш?

АПОЛЛОН *(з боку сцени)*

О, що за мова, Тільки скажеш слово –

Й воно співає так, неначе вітер струни торкнувся –

І вона зітхнула...

Струна? Чи слово? Чи сама душа? ...

Звучить пісня про кохання у супроводі гітари, демонструються слайди «Любові чари»

Звучить фонозапис мелодії саксофону й гітари

АПОЛЛОН

Любов ... Спробуй осягни її, коли вона, як світ велика й давня, спробуй опиши, коли люди вклали її в одне-однісіньке слово

МУЗА

Любов – це пуп’янок, що вибився до сонця на молодій зеленій стеблині.

МУЗА.

Це саме сонце – недосяжне у своїй високості і споконвіку клекотливе.

МУЗА

Любов – це дивовижна пісня, заспівана двома серцями

МУЗА

Любов починається з подиву-подиху.

Любов – наче сяйво в імлі.

Любов починається з першого погляду.

Їй бути завжди на землі!

МУЗА

Так , справді, бо

Людині потрібна людина,

Як світлу – безобрійна даль,

Як вічності – кожна година,

Як щастю потрібна печаль.

МУЗА

Долоні потрібна долоня –

Щоб дотик, і усміх, і сльози солоні

Навчитись ділити на двох.

МУЗА

Навчитись ділити до крихти

Їй захмарене, і голубе ...

Людині потрібно відкрити

У іншому серці себе.

АПОЛЛОН

Бо тільки у серці відкрите

Крізь морок пітьми й забуття

Миттєво спалахує світло –

Пульсуюче світло життя...
Й безсмертя пронизливий подих
Тоді крізь віки пророста,
Коли він – із погляду в погляд,
Коли він – із вуст у вуста...

Виконується танець «КОХАННЯ – ЧАРИ»

Входять Ромео і Джульєтта, ведуть діалог англійською і українською (позаду них – їх міні-ГОЛОСИ, що повторюють фрази українською). Під час діалогу демонструється відеоролик «Притча про любов»

ДЖУЛЬЄТТА

ROMEO, How camest thou hither, tell me, and wherefore?

ГОЛОС Ромео, Як ти зайшов сюди, скажи, й навіщо?

РОМЕО

JULIET, With love's light wings did I o'er-perch these walls;

For stony limits cannot hold love out,

And what love can do that dares love attempt;

Therefore thy kinsmen are no let to me.

ГОЛОС

Джульєтто,

Кохання принесло мене на крилах,

І не змогли цьому завадить мури;

Кохання може все і все здолає,-

Твоя рідня мені не перешкода.

ДЖУЛЬЄТТА

I would not for the world they saw thee here.

ГОЛОС

О, не хотіла б я нізащо в світі,

Щоб тут вони побачили тебе!..

РОМЕО

I have night's cloak to hide me from their sight;
And but thou love me, let them find me here:
My life were better ended by their hate,
Than death prorogued, wanting of thy love.

ГОЛОС

Своїм плащем мене прикриє ніч.
Та, як не любиш ти, – нехай знаходять...
Хай краще смерть від лютої злости,
Ніж довгий вік без ніжності твоєї.

ДЖУЛЬЄТТА

By whose direction found'st thou out this place?

ГОЛОС

Хто показав тобі сюди дорогу?

РОМЕО

By love, who first did prompt me to inquire;
He lent me counsel and I lent him eyes.
I am no pilot; yet, wert thou as far
As that vast shore wash'd with the farthest sea,
I would adventure for such merchandise.

ГОЛОС

Моя любов! Вона мене навчила,
Дала мені пораду, я ж за те позичив їй очей.
Я не моряк,
Та будь від мене ти хоч так далеко,
Як щонайдальший берег океану,
Я б зважився такий здобути скарб!

ДЖУЛЬЄТТА

Dost thou love me? I know thou wilt say 'Ay,'

And I will take thy word: yet if thou swear'st,
Thou mayst prove false; at lovers' perjuries
Then say, Jove laughs. O gentle Romeo,
If thou dost love, pronounce it faithfully:
Or if thou think'st I am too quickly won,
I'll frown and be perverse and say thee nay,
So thou wilt woo; but else, not for the world.
In truth, fair Montague, I am too fond,
And therefore thou mayst think my 'havior light:
But trust me, gentleman, I'll prove more true
Than those that have more cunning to be strange.
I should have been more strange, I must confess,
But that thou overheard'st, ere I was ware,
My true love's passion: therefore pardon me,
And not impute this yielding to light love,
Which the dark night hath so discovered

ГОЛОС

Мене ти любиш? Знаю, скажеш: «Так...»
Тобі я вірю, з мене досить слова.
О, не клянись! Зламати можеш клятву:
Недурно ж кажуть, що з любовних клятв
Сміється сам Юпітер. О Ромео!
Скажи, якщо ти любиш, правду щиру.
Коли ж вважаєш – перемиг мене
Занадто швидко, я тоді насуплюсь,
Скажу уперто: «Ні!», щоб ти благав.
Інакше – ні, нізащо в світі! Ні!
Так, мій Монтеккі, так, я нерозважна
І, може, легковажною здаюсь...
Повір мені, і я вірніша буду,

Ніж ті, що хитро удають байдужість.
І я б могла байдужою здаватись,
Якби зненацька не підслухав ти
Любов мою й слова мої сердечні...
Пробач мені, мій любий, і не думай,
Що мій порив палкий – це легковажність;
Мою любов відкрила темна ніч.

РОМЕО

Lady, by yonder blessed moon I swear
That tips with silver all these fruit-tree tops

ГОЛОС

Клянусь цим місяцем благословенним,
Що сріблом облива верхи дерев...

ДЖУЛЬЄТТА

O, swear not by the moon, the inconstant moon,
That monthly changes in her circled orb,
Lest that thy love prove likewise variable.

ГОЛОС

О, не клянися місяцем зрадливим,
Який так часто змінює свій вигляд,
Щоб не змінилася твоя любов.

РОМЕО

What shall I swear by?

ГОЛОС

То чим я поклянусь?

ДЖУЛЬЄТТА (без перекладу)

Не треба зовсім.

Або, як хочеш, поклянись собою –

Душі моєї чарівним кумиром,-

І я повірю.

РОМЕО *(без перекладу)*

Серця почуттям...

Ромео і Джульєтта беруться за руки і йдуть у глибину сцени. виходять на сцену, дивлять у спину Ромео і Джульєтті, демонструючи, що вони підслухали розмову

АПОЛЛОН

Любов – це музика душі

Звучить фонозапис «Спокійна музика для душі»

МУЗА 5

Ця музика, як спалахи душі,

Раптова, таємнича, неповторна ...

МУЗА 6

Ця музика – як осінь і весна,

Вслухайся і дивуйся до світанку.

Ця музика – і тиха й голосна,

Це соло вітру на промінні ранку.

МУЗА 7

Ця музика - як різні дві зорі...

Моя вечірня, а твоя досвітня.

Де на вітрах зелені явори,

Там таїна живе тисячолітня.

Презентація

*«Кароліна Вітгенштейн – польська муза Ференца Ліста» (на фоні
ФОНОЗАПИСУ «Ф.Ліст. Фортепіанна соната»)*

ДІВЧИНА

Історія цього великого кохання починалася в нас на Україні.

ЮНАК

Вона – Кароліна Вітгенштейн – донька багатого польського землевласника, проти згоди віддана заміж за сина фельдмаршала та знатного князя. Але пишний титул світлішої княгині не приніс Кароліні щастя. Вона давала лад одному із найбільших на Україні помість, успадкованих від батьків, а її чоловік вряди-годи приїздив до благовірної по гроші, яких йому постійно бракувало для світського життя при царському дворі. Не варто дивуватися, що після народження дитини, подружжя роз'їхалось.

ДІВЧИНА

Він – добре знаний на той час угорський композитор Ференц Ліст – завжди бажаний гість польських аристократів – прибув до Києва, де планував дати три концерти і навіть не підозрював, що «несподівана і вирішальна подія схилиє чашу терезів у бік його щастя».

ЮНАК

Саме в місті над Дніпром геніальний митець зустрів Кароліну Вітгенштейн, яку зачарувала музика маестро, а його – краса і розум польки з України. Згодом вони зустрінуться у її маєтку – Воронинцях. Вона стане його Музою ... І протягом багатьох років намагатиметься отримати офіційний дозвіл, щоб обвінчатися з Лістом.

ДІВЧИНА

Після довгих клопотань у Ватикані, Папа Римський таки дозволяє обвінчатися. Закохані вирішують провести цей обряд у Римі, у день 50-річчя композитора.

У листі до Кароліни з Марселя він пише: «Це мої останні рядки. Моє тривале вигнання добігає свого кінця. Через п'ять днів я знайду в вас вітчизну, домашнє вогнище і вітвар. О, якщо б я тільки зміг на схилі віку забезпечити вам спокійне й радісне життя».

ДІВЧИНА

Музикант вже у Римі. Все готове для церемонії вінчання. Але напередодні ввечері посланець Папи Римського приносить звістку про те, що весілля треба тимчасово

відкласти, щоб знову переглянути справу про розлучення. Для закоханих це стало страшним ударом.

ЮНАК

Приголомшена Кароліна відмовляється від шлюбу з Лістом, але благає його залишитися жити у Римі. Так у їхньому житті починається новий період ... Коли 1864 року помер її колишній чоловік, здавалося, що вже ніщо не стоїть на заваді ...

Але вона назавжди відмовилася від думки про шлюб, сприймаючи всі тогочасні перешкоди як волю Божу.

ДІВЧИНА

Ференц Ліст 1865 року прийняв духовний сан і перебрався до Ватикану.

Тепер їх єдиною лише духовне спілкування, але кохана назавжди залишатиметься для маестро його Музою. До кінця днів на робочому столі абата-композитора стоятиме фотографія Кароліни. З того часу вони продовжуватимуть спілкуватися лише в листах.

Коли в липні 1886 року завершилась земна дорога Ференца Ліста, вже через півроку не стало його коханої.

АПОЛЛОН

Та ця велика любов дала крила музиці, якій звучати вічно, бо

МУЗИ

(Разом)

Ця музика любові!...

Це ж краса!

МУЗИ 4,5,6

Усе життя

В акорди перелетить,

МУЗИ 7,8,9

З високих гарних почуттів

Наше життя творить!

МУЗИ 1,2,3

Нести любов, й любити світ,

Творити чудеса.

(Разом)

МУЗИ і АПОЛЛОН

Любові спів, натхненний спів! Яка в ньому краса!

Звучить фінальна пісня